

bodeš imel vrtno zemljo, da bo veselje. Vlažna mokrotna zemlja pa se popravi, če se s konjskim gnojem debelo pognoji. Dobro je tudi nekaj potočnega peska primešati. Niti prelehka niti pretežka zemlja sodi za vrt. Treba je tedaj obedve lepo pomešati. Ringolanje, t. j. globoko grobanje stori vrtno zemljo za cela 3 leta rodovitno. Lega bodi vrtno mogoče prisolnčna. Njegove rastline ljubijo toploto in svetlobo. Tudi se mora gledati, da ostri krivec preveč vrtu ne škoduje. Previsoke stene branijo zdravemu zraku pristop do vrta. Kakih 10 čevljev je prek zadosti in ravno prav za špalire. Previsoki živi ploti se pri tleh začnejo sušiti in vsuščajo zajce in drugo škodljivo pošad na vrtno grede.

Gozdi ali lesovi so se poslednja leta pri nas neusmileno posekavali — in bilo se je bati najhujših nasledkov takega neumnega ravnanja. Ali, kakor beremo in slišimo, začeli so posestniki in vlada temu v okom prihajati. In to nas veseli in nam daje pogum, da bomo gozdarskim slovenskim posestnikom na korist v „Sl. Gospod.“ skušali v priprosti besedi širiti gozdarske znanosti. Denes hočmo spregovoriti o sovražnikih naših gozdov, posebno pa o tistih, zoper katere se v spomladi zamore kaj storiti. Gozdi imajo mnogo sovražnikov: viharje, sneg, led ali točo, mraz, vročino, ogenj, povodni, udiranje in melenje, oslavljenje in umočvirenje zemljišč. Tem se pridružijo škodljive rastline, živali posebno pa še sebični človek, ki v kratkih letih pokonča, kar se težko v 50—100 letih popravi. Zoper vse te sovražnike se ima umni gozdarski posestnik vojskovati. Izmed škodljivih žuželk bodijo omenjeni kot najnevarniši: smrekov lubadar ali knaver (Borkenkäfer), ki je že veliko tisoč oralov lepega gozda po našem cesarstvu pokončal. Sama cesarska vlada je te dni razposlala ukaz, naj se skrbi za zatiranje tega nevarnega mrčesa. V ta namen se tedaj naj rado in marljivo vsa suha ali bolehnata drevesa spravijo iz gozda. Kajti ravno v takih drevesih se lubadar najrajši naseli in zaplodi. Drugi jako nevarni sovražniki so: borov in smrekov prelec (Kiefernspinner, Tannenspinner) in pa ozimna sovka (Kiefernneule.) Smrekov lubadar je keber, smrekov prelec pa je metulj, ki ima sivkasta zadnja krila in pa bela prednja krila s črnimi kljukastimi črtami. Metulj živi po smrekovih gozdih in se prikaže meseca junija. Svoja jajca polaga na smrekove igle in veje. Drugo spomlad meseca aprila izlezejo pozrešne bradavičaste gosenice, ki prejedajo igle na sredi, tako da večji kosi na tla padajo. Borov prelec je rjav metulj z belo prašnimi, sivimi krili, ki imajo na sredi belo piko. Metulj se prikaže sredi julija in položi svoja jajca na borove igle in veje. Kmalu izleze iz njih čudovito veliko grdi, kosmatih gosenic, ki imajo po straneh bele pikice in dve črni progji izza glave. Gosenice žrejo dolge borove

igle do jeseni. Potem se zarijejo v mah in zemljo ter v spomladi zopet zlezejo na drevesa in žrejo do junija. Borovemu prelec podobna je ozimna sovka. Kot metulj naleže svojih jajc na borove veje in igle, iz katerih kmalu izlezejo gosenice, ki se tudi na zimo poskrijejo v mah. To pa skrbnim gospodarjem podaja najzdatniši pomoček zoper ta mrčes. Mora se namreč brž v spomladi gosenicam, ki hočejo zopet na bore in smreke, vhod ali vlezenje na drevesa zabraniti. To se najbolj lahko stori, če se drevesom za 2 ali 3 prste široke pasi okoli debla namažejo z žgano smolo. Črez taki pas gosenice ne morejo in gladu poginejo. Stari že vsušeni pasi pa se morajo rano v spomladi s smolo zopet pomazati. To se ponavlja vsako leto, dokler ni gozd požrešnih prelec otet.

Golobe hitro odebeliti ali pitati. Kedar so golobi 19 ali 20 dni stari, tedaj se vzamejo iz gnjezda in nasadijo v kako slamnjačo ali škafo, ki je tako pokrit, da živalica ne dobi nobene svetlobe pač pa obilo zraka. Zdaj se vzamejo koruzina zrna, ki so se poprej 24 ur v solni vodi namakala. Zgodej v jutru in pozno na večer se golobu opazno odpre kljun in vspusti po 50—80 zrn. Ako to skozi 10—14 dni redno opravljaš, potem dobiš dobro pitane golobe in mastno pečenko.

Krave dobijo mnogo mleka, ako se telicam, preden prvokrat telijo, skozi 3 mesece vsaki dan po dvakrat daja pešica skuhanega, lanenega semena. —

Konjem zoper hud kašelj na pljučah pomagati. Vsaki dan se bolenim konjem na krmo ali klajo natrosi za 1 žlico sledeče zmesi: 2 dela brinjevih jagod, 2 dela kalmuža in 1 del žveplovega cvetja. —

Dober vinsk- jesih si napraviš, ako nekoliko bukovih trsek položiš v vino. To se bo kmalu spremenilo v okusen jesih.

Dopisi.

Iz Gradca. (Pogreb — Ofenheimovci.) 6. t. m. so v Gradcu pokopali g. Mat. Špic-a, poštnega uradnika, ki je v 31. letu svoje starosti za jetikoj umrl. Rajni je bil med Graškimi Slovenci dobro znan narodnjak. Rojen je bil v Poberžah pri Mariboru.

Tudi tukaj je mnogo Ofenheimovih pristašev, t. j. ljudi, ki niso preveč zbirljivi v sredstvih, ako le do bogastva peljati zamorejo. Pošteno delo in trud se ne cenita več visoko, da, skrb in marljivost se celo zasmehujeta, češ da po taki poti ni moči postati — milijonar. Ko se je v četrtek Ofenheim skozi Gradec peljal v južne kraje, da si tamo zopet svoje „kreposti“ oživi, mu je množica facih

„milijonarskih kandidatov“ in pa nekoliko železniških uradnikov svoj poseben poklon napravilo.

Od sv. Marije v Reki. (Šolske sitnobe.) God sv. Matija 24. sveč. je bil za Rečane imeniten dan. Zakaj? Nova šola, koje pa farani za pešico otrok, ki njih tukaj imajo, ne potrebujejo toliko manj, ker „šola za silo“ že itak v farovžu imajo, pa nje otroci zarad daljnih, težavnih potov tega goratega okraja zlasti ob grdem vremenu in po zimi od sv. Martina do Velikenoči celoma obiskovati ne morejo, se jim hoče, ker se nje branijo, naravnost vsiliti.

Župan, kojemu bi imele vse okoliščine Rečke fare znane biti, se sam s peterko svojih strankarjev za vse razloge oporekovajočih faranov ne zmeni ter njim prav s prusačko strogostjo zažuga: „da bodo v dnarjih globljeni, šola bo pa vendar morala biti!“

„Šola mora biti“, vedno trdi faranom in njih s sladko obljubo: da 1000 gld. iz šolske blagajnice dobijo, za svojo namero lovi. Ali zastonj, Pravijo mu: „s 1000 gld. si ne bomo nove šole postavili, kakoršno hočejo sedaj imeti. Zraven bi treba bila še zemljišče za stavbo kupiti, vrta bi učitelju tudi potreba bilo itd. kaj bomo začeli, ker tako komaj davke in drugo odrivamo...?“

Na to pridejo, župan in 3 njegovi strankarji — 2 sta jo bila že med tem popihala, — k župniku s prošnjo: da bi njih otroke še zanaprej učili in da, če ne bo za njih trud nič iz šolske blagajnice dobiti, bodo po moči skrbeli, da ne bo zastonj. G. župnik bo tedaj še zanaprej, v šolo zahajal! —

Iz Stranic pri Konjicah. (Misijon.) Od 28. februarja do 7. sušca imeli smo sv. misijon. Ljudstvo se je z veseljem udeležilo. Več od 1000 je bilo obhajanih. Črez vso nado se je ljudstvo prav dobro obneslo. Bog daj, da bi prav dobri in najboljše sad prinesel ta sv. misijon. Vodil ga je predragi in Slovincem priljubljeni č. g. Janez Valjavec iz reda Jezuitov. Za stanovitega spovednika bil nam č. o. Benedikt Gradišnik iz Frančiškanskega samostana v Nazaretu.

V š. Jungerti na Pohorju je bilo poprej ponovljenje misijona in v Zrečah je ponovljenje od 7. do 13. marca.

Od sv. Roka pri Sotli. (Ustanova — srenjski račun.) Ta fara je bila ustanovljena za cesarice Marije Terezije, in ni imela od tistih mal doslej nobene ustanove ali „štiftinge“. Zdaj je prvo dobila po 5. marca umrli Mici Plementaš.

Srenjska rajtinga je rekel eden naših predstojnikov v tem obstoji, da prvi drugemu pečat izroči. In taka je vresnici. Imeli smo predstojnika tri leta, ki ni znal ne brati, ne pisati. Vse je reklo, da je pri predstojništvu par volov zapravljal! Ali glejte! rajtingo je tako dobro z pobotnicami obložil, da še bi srenja morala njemu kakih 50 gld. vrniti. Jaz sem za pregledovanje

par pišenece dobil, in rekel ljudem: „molčimo! on nas ima v žakli“. Š.

Iz Celja. (Sv. Ciril in Metod — porotnice.) Pri sv. Jožefu nad Celjem, kder je razun Maribora sredina bratovščine sv. Cirila in Metoda in je že črez 20.500 ndov iz raznih krajev na Slovenskem vpisanih, se je slovesno opravilo 9. t. m. obhajalo, ktero je imel č. g. Ogradi, celjski vikar. Nenaavadno veliko pobožnih ljudi je bilo nazočih, tako da je bila prostorna cerkev natlačena, kar nam priča, da naša slovanska apostola se vsako leto bolj častita, naj bi skoraj vsem Slavjanom edinnost v veri izprosila! —

Pred celjsko okrožno sodnijo so se 8. t. m. zopet porotne sodbe začele. Prvi zatoženec bil je Jakob Avšner iz Vojnika zavoljo hudodelstva požiganja tožen, ker je na 8 krajih razna poslopja požgal in tudi banko „Slovenijo“ za 500 gld. poškodoval, ktere je morala enemu zavarovancu izplačati. 4 požari so se zatožencu spričali, 4 pa ne, in porotniki so ga soglasno tega hudodelstva krivega spoznali. Sodnija ga je obsodila v težko ječo za vse žive dni s postom vsak mesec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Krajskem se je Slovincem bati nove nesreče. To pa zavoljo domače naše nesloge in razdraženosti. Blagi dor. Kosta je umrl, in mesto njega bo za deželni zbor kranjski nova volitev 3. aprila. Mesto potrebne zločnosti se pa kaže tolika razcepljenost, da celo nemčurji zmagati upajo, ker se iz med Slovencev zelo 4. kandidati pipljejo za poslanstvo. Da bi vas pamet srečala!

Vrli Staročehi se krepko vojskujejo za svoje deželske in narodne pravice. Nemški ustavaki njim teh priznati nečejo. Iz dobra in huda njih vabijo in tiščijo v dunajski in česki zbor. Ali ker so Nemci in liberalci obadva zbora tako čudno osnovali, da imajo v njima večino in tedaj prvo besedo, akoravno njih je veliko menje, kakor Slovanov — zato Čehi nikakor nečejo vstopiti. Volijo poslance, ti pa ne grejo niti v državni niti v deželni zbor. To pa Nemce jezi in razpišujejo leto za letom nove volitve. Mislijo, da se bodo naposled Čehi navolili. Ali ti se ne bodo in se nečejo naveličati in volijo vedno stare poslance. Ravno te dni so Staročehi pod vodstvom slavnega Riegerja zopet nasvetovali svojim rojakom večjidel same stare poslance. Upati je, da bodo vsi zopet enoglasno voljeni. Upamo pa tudi s Čehi vred, da se bo vlada sama naveličala tolikega volilnega trpinčenja!

Državni zbor obravnava postavo o novi dači, ki bi se imela na vsako hišo ali poslopje naložiti. Toda gospodje so si tako navskriž, da bo težko kaj iz te nove dačne postav. Kmeti bodo tega vesel. Dač imamo itak več, kakor za-